

Kela|Fpa®

Ammatillisen
kuntoutusselvityksen
palveluntuottajien
kumppanuustapaaminen
16.5.2023

Kumppanuustapaamisen ohjelma

- Lyhyt tilastokatsaus
- Palveluntuottajien kuulumisia
  - Uusi palvelu ja uusi sopimuskausi
  - Kokemuksia ja ajatuksia Aksen toteutuksesta
- Sopimuskauden aikana tulleita yksittäisiä kysymyksiä
- Palveluntuottajien lähettämät ennakkokysymykset
- Muut huomioitavat asiat

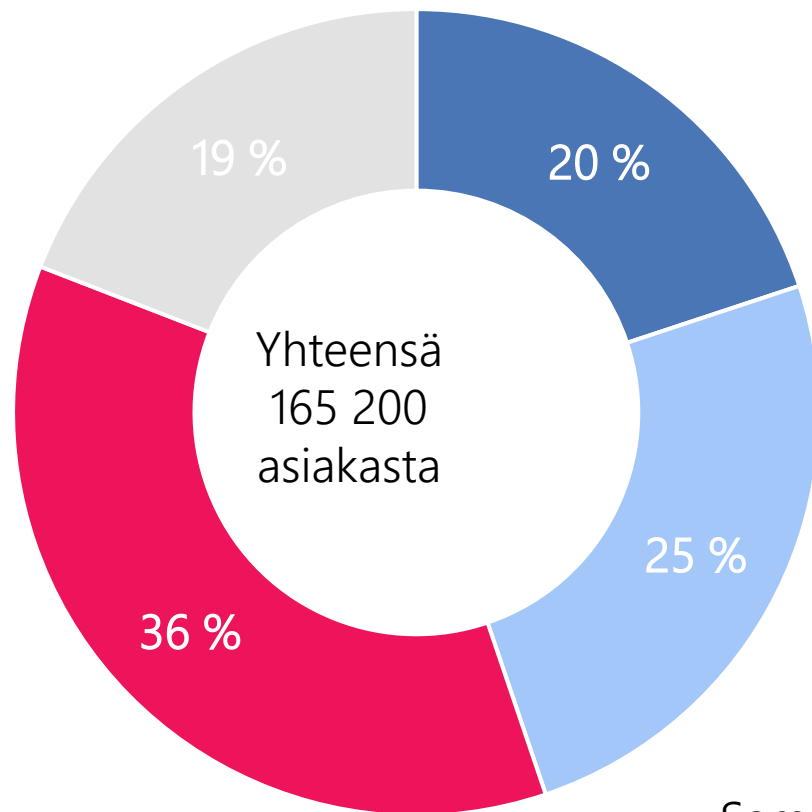

Ennakkokyselyn yhteydessä tulleita toiveita tai kokemuksia

- Palveluntuottajien toiveena
  - yksi tapaaminen keväällä ja 1-2 tapaamista syksyllä
  - kuulla muiden palveluntuottajien näkemyksiä, kokemuksia, haasteita ja onnistumisen elämyksiä
  - saada tietoa Aksen asiakasmääristä
- Palveluntuottajia askarruttaa tai mietityttää
  - verkostoyhteistyö
  - Aksen "tiukka" aikataulu

Kuntoutuksen asiakkaat kuntoutusmuodoittain 2022

- Ammatillinen kuntoutus
34 500 asiakasta
- Vaativa lääkinällinen kuntoutus
43 100 asiakasta
- Kuntoutuspsykoterapia
62 500 asiakasta
- Harkinnanvarainen kuntoutus
33 100 asiakasta

Sama asiakas voi saada useampia kuntoutustoimenpiteitä.
Yhteismäärään asiakas on laskettu vain kerran.

Kuntoutuksen asiakkaita kuntoutusmuodoittain ja keskeisiä palveluita 2022

Ammatillinen kuntoutus 34 500 asiakasta

- Ammatillinen kuntoutus (6 §) 25 470
  - Koulutus 13 350
  - **Ammatillinen kuntoutus selvitys 4 890**
- Nuoren ammatillinen kuntoutus (7 a §) 9 990
  - Nuotti-valmennus 9 260

Kuntoutuspsykoterapia 62 500 asiakasta

- Aikuisten psykoterapia 46 230
- Nuorten psykoterapia 16 340

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus 43 100 asiakasta

- Terapiat 42 810
  - Fysioterapia (sisältää lasten ja nuorten fysioterapian) 16 380
  - Puheterapia 15 350
- Moniammatillinen yksilökuntoutus 1 160
- Sairausryhmäkohtaiset kurssit 1 260

Harkinnanvarainen kuntoutus 33 100 asiakasta

- Kuntoutuskurssit 17 950
  - Tules-kurssit 7 910
- Sopeutumisvalmennuskurssit 4 000
- Moniammatillinen yksilökuntoutus 5 100
- Oma väylä -kuntoutus 3 080

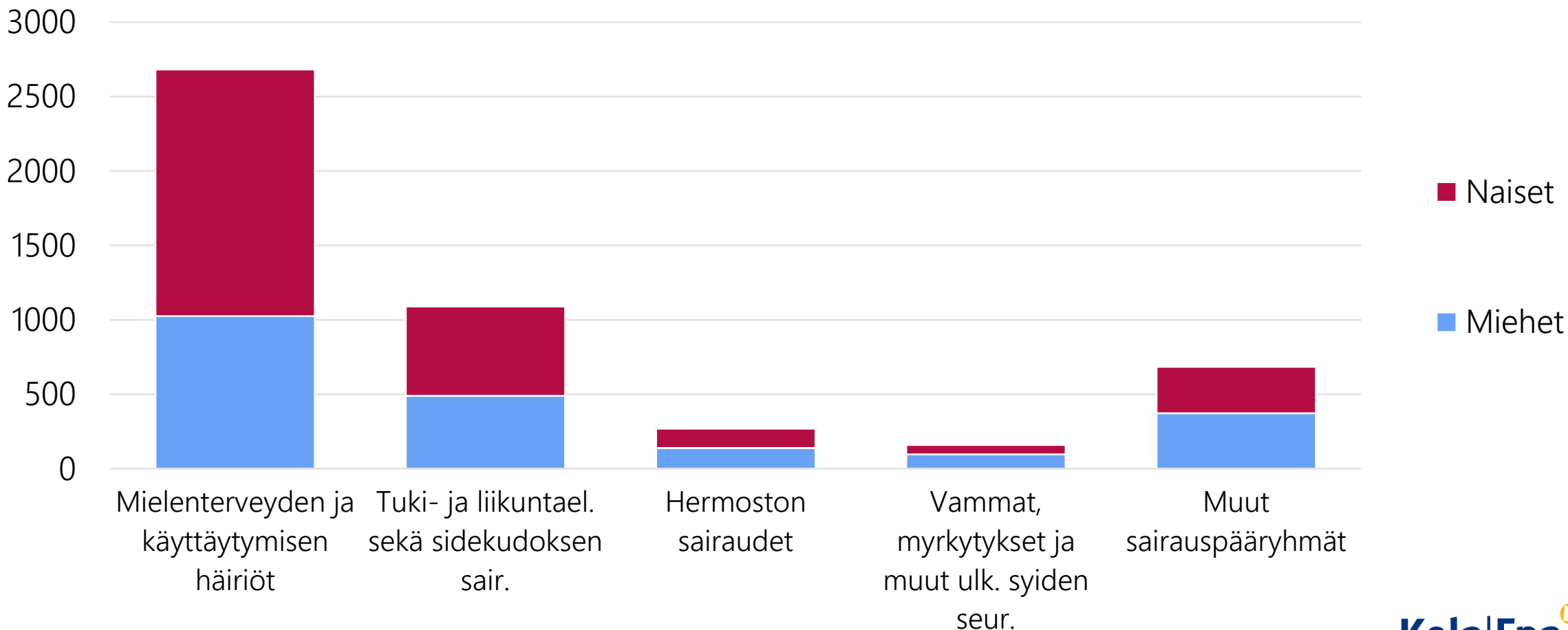
Sama asiakas voi saada useampia kuntoutustoimenpiteitä.
Yhteismäärään asiakas on laskettu vain kerran.

Ammatillisen kuntoutuksen asiakkaat 2022

	Yhteensä	KKRL 6 §	KKRL 7a §
Ammatillinen kuntoutus	34 500	25 470	9 990
-Koulutus	13 350	13 350	-
-Ammatillinen kuntoutus selvitys	5 470	4 890	590
-NUOTTI-valmennus	9 260	-	9 260
-Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus	4 680	4 200	480
-KIILA-kuntoutus	3 290	3 290	-
-Apuvälineet	580	580	-
-TAITO-kuntoutus	440	440	-
-Tutkimuslausunto	110	110	-

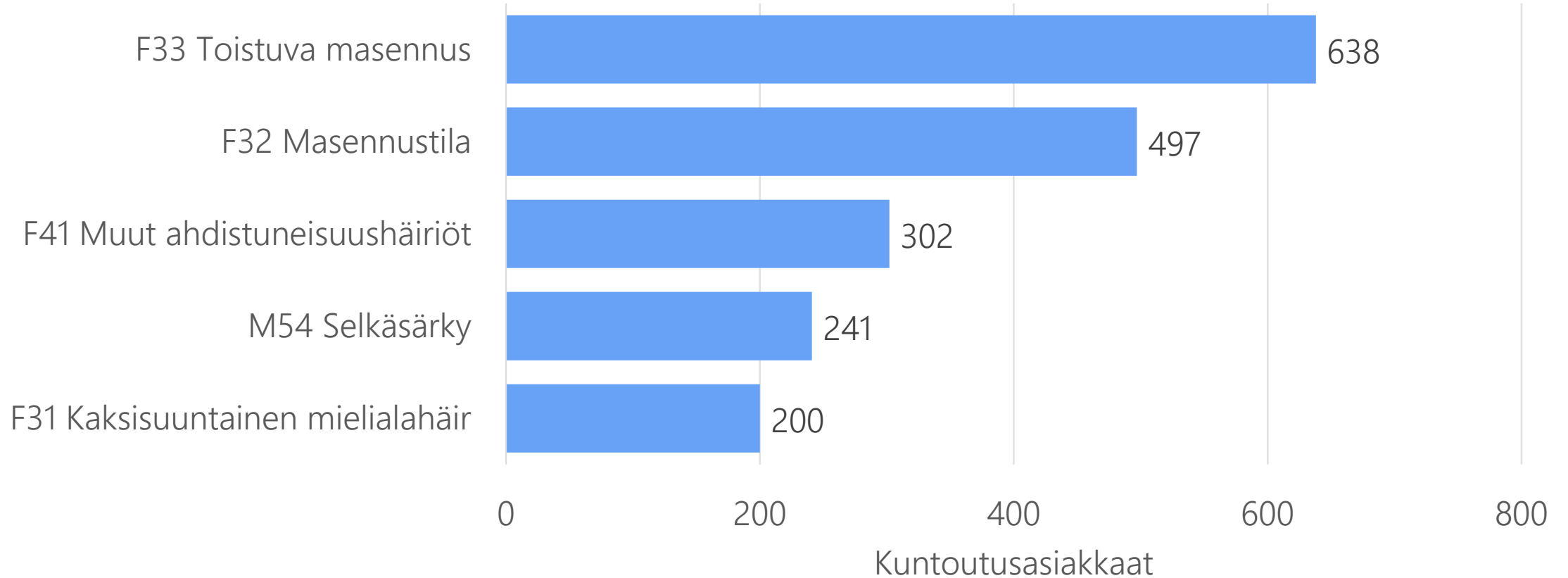
Ammatillisen kuntoutusselvityksen (KKRL 6 §) asiakkaat sairauspääryhmittäin sukupuolen mukaan vuonna 2022

Kuntoutusasiakkaat

Ammatillinen kuntoutus selvitys (KKRL 6 §) vuonna 2022

Viisi yleisintä sairausdiagnoosia asiakasmäärän mukaan

Palveluntuottajien kuulumisia: kokemuksia, näkemyksiä tai haasteita ammatillisen kuntoutusselvityksen toteutuksesta

Yhteistä keskustelua

Palveluntuottajan yksittäinen kysymys uuden sopimuskauden aikana

- *Kysymys: Ennakkosoitto pakollinen vai voiko asiakkaan kutsua peruutuspaikalle jos sitä ei ehdi tehdä?*
- **Vastaus:** Palvelukuvauksessa on kuvattu ammatillisen kuntoutus selvityksen rakenne ja toteutustapa. Ote palvelukuvauksesta:
  - Ota asiakkaaseen yhteyttä puheluna tai kuvapuheluna viimeistään 2 viikkoa ennen kuntoutuksen alkamista. Ennakkoyhteydenoton toteuttaa moniammatillisen tiimin ammattihenkilö. Yhteydenoton kesto on noin 30 minuuttia.
  - Huomioitavaa: **Jos et tavoita asiakasta ennakkoon yrityksistä huolimatta, se ei estä asiakkaan osallistumista ammatilliseen kuntoutus selvitykseen.** Dokumentoi asia asiakkaan tietoihin. Jos ennakkoyhteydenotossa todetaan, että kuntoutus ei ole asiakkaalle oikea-aikainen tai tarkoituksenmukainen, ole yhteydessä asiasta Kelaan.
- Kun asiakkaalle soitetaan ja varmistetaan, että pikainen toteutus onnistuu, samalla voi käydä asiat läpi ei tarvitse tällöin olla tällöin viimeistään 2 viikkoa aiemmin.

Palveluntuottajan yksittäinen kysymys uuden sopimuskauden aikana

- *Kysymys: onko näin, että ammatillisen kuntoutus selvityksen seurantayhteydenotosta ei tehdä kuntoutuspalautetta?*
- **Vastaus:** Kuntoutuspalautetta ei tehdä ammatillisen kuntoutus selvityksen seurantayhteydenotosta. Palvelukuvauksessa on todettu, että kuntoutuspalautte tehdään, kun ammatillisen kuntoutus selvitys päättyy alkuselvitykseen tai jatkoselvitykseen. Ote palvelukuvauksesta:
  - Toteuta jatkoselvityksen lopussa asiakkaan ja omaohjaajan välinen loppukeskustelu. Jatkoselvityksen loppukeskustelussa asiakas ja omaohjaaja arvioivat kuntoutus selvityksen toteutusta ja tavoitteiden saavuttamista sekä saatua hyötyä sekä asiakkaan tavoitteiden saavuttamista Omat tavoitteeni-lomakkeella
    - keskustelevat asiakkaan oman toiminnan merkityksestä ammatillisen suunnitelman edistämässä
    - sopivat yhteisesti asiakkaan kanssa seurantayhteydenoton ajankohdan
    - laativat yhdessä kirjallisen muistilistan sovituista tapaamisista ja tehtävistä, joita jatkosuunnitelmat asiakkaalta edellyttävät.

Kuntoutuspalaute ja seurantapalaute

- Ote palvelukuvauksesta:
  - **Kuntoutuspalaute.** Laadi kuntoutuspalaute asiakkaalle, kun kuntoutus päättyy alkuselvitykseen tai jatkoselvitys on toteutunut.
  - **Seurantakäynnin palaute.** Laadi asiakkaalle seurantapalaute (lyhyt kuntoutuspalaute ja seurantapalaute) seurantakäynnin jälkeen.
    - Seurantapalaute sisältää
      - palveluntuottajan arvion siitä, miten asiakkaan ammatillinen suunnitelma on toteutunut
      - tiedot suunnitelluista jatkotoimenpiteistä
      - tiedon tehdystä verkostoneuvottelusta.
    - Toimita seurantapalaute asiakkaalle. Lisäksi seurantapalaute lähetetään Kelaan, jos asiakkaan
      - yksilöllinen tarve tai tilanne vaatii Kelan jatkotoimenpiteitä
      - kuntoutumiseen liittyy jotain Kelalle erityistä tiedotettavaa.

Palveluntuottajan yksittäinen kysymys uuden sopimuskauden aikana

- Kysymys: Riittääkö AKSEn kuntoutuspalaute jatkosuositukseksi TAITO tai TEAK-kuntoutukseen sellaisenaan, mikäli lääkäri ei ole kuntoutuspalautetta allekirjoittanut? Emme haluaisi kuormittaa terveydenhuoltoa uusilla B-lausunnoilla ja siten hidastaa jatkopalveluiden toteutumista.
- **Vastaus:** Aksen palvelukuvauksessa ei sinänsä vaadita lääkärin allekirjoitusta kuntoutuspalautteeseen.
  - 6§ Aksessa hoitavan tahon lääkärilausunto on jo Kelan käytössä (1 vuoden voimassa). Pääsääntöisesti jatkosuositus kuntoutuspalautteesta on riittävä, eikä uutta b-lausuntoa tarvita.
  - 7a§ Aksessa asiakkaalta ei edellytetä diagnoosia eikä hoitavaa tahoa tai kontaktia terveydenhuoltoon. Kelassa ei ehkä ole mitään selvityksiä nuoren terveydentilasta. Nuoren ammatillisen kuntoutuksen palveluihin kuntoutuspalaute on riittävä. 6§ kuntoutukseen esim. Taito-kuntoutuksen **edellyttää lääkäriltä tapauskohtaista arviota ja harkintaa**. Lääkäri voi laatia kuntoutussuositukseksi B-lausunnon, jossa on diagnoosi ja sen perustelut, aikaisempi ja ajankohtainen tutkimus ja hoito, hoidon tarve ja seuranta. Jos asiakkaan terveydentilaa tulee tutkia ja selvittää sekä tarvittava hoito järjestää, ohjataan asiakas terveydenhuoltoon.

Palveluntuottajan ennakkokysymys

- **Kommentti:** asiakkaila usein toiveita aikataulumuutoksista, asiakkaalla entistä vähemmän aikaa prosessoida tärkeitä elämäänsä koskevia päätöksiä
- **Vastaus:** Ammatillisen kuntoutuspalveluksen palvelukuvauksessa on kuvattu asiakkaan kuntoutusprosessi ja aikataulu. **Tarkoituksenmukaista ei ole pitkittää asiakkaan ammatillisen kuntoutuspalveluksen toteutusta.**
- Akse on yksilöllinen ja ammatillinen kuntoutuspalvelu. **Asiakkaan omalla motivaatiolla on tärkeä merkitys ja asiakkaalle on tärkeitä korostaa omaa sitoutumista kuntoutukseensa ja sen suunnitteluun ja toteutukseen.**
- **Asiakkaan kanssa on tarpeellista keskustella siitä, onko kuntoutuspalveluksen ajankohta oikea-aikainen ja tarkoituksenmukainen.** Onko tarvetta esimerkiksi ohjata asiakas vielä terveydenhuoltoon tai muun lähettävän tahon tukitoimen piiriin ennen kuntoutuspalveluksen käynnistämistä, jonka tavoitteena on ammatillisen suunnitelman laatiminen.
- **Ote palvelukuvauksesta:**
  - **Kuntoutuksen aloitus** (alkuselvitys) viimeistään **5 viikon** kuluessa siitä ajankohdasta, kun asiakkaan kuntoutuspäätös ja siihen liittyvät asiakirjat ovat saapuneet palveluntuottajalle.
  - Kuntoutuksen **alku- ja jatkoselvityksen** toteutus **2 kuukauden** kuluessa siitä ajankohdasta, kun alkuselvitys on käynnistynyt.

Palveluntuottajan ennakkokysymys

- **Kommentti:** Aksen tiukka aikataulu alku- ja jatkoselvitykseen -> toimintakyvyn kohenemiseen vähän aikaa, jos esim. hoito on alkanut äskettäin ja käynnistetty ammatillinen kuntoutus,
- **Vastaus:** Ammatillinen kuntoutus selvitys on nimensä mukaan **selvittävä kuntoutuspalvelu**. Tarkoituksena on valmistella asiakkaalle ammatillinen suunnitelma kuntoutuspolku kohti työelämään.
- **Kommentti:** Ku-palaute. ammatillinen suunnitelma -liitteenä -> millaista lisäarvoa, jos samat asiat ovat kuntoutuspalautteessa
- **Vastaus:** Palvelukuvauksen mukaan kuntoutuspalautteen liitteenä tulee olla ammatillinen suunnitelma, jonka asiakkaan kanssa sovitusti tai asiakas voi itse toimittaa esim. TE-palveluihin (eikä koko palautetta). Ku-palautteeseen ei samaa asiaa tarvitse kirjata.

Palveluntuottajan ennakkokysymys

- **Kysymys:** Mitä tehdään niissä tilanteissa jos selvityksen alussa käy ilmi jokin sairaudellinen asia, mikä kaipaa selvittelyä ja asiakas ohjataan terveydenhuollon palveluiden piiriin. Tällä hetkellä Hyvinvointialueiden ruuhkien takia on hyvinkin todennäköistä, että selvittelyt kestävät 2-3 kk. Keskeytetäänkö tässä tapauksessa asiakkaan ammatillinen kuntoutus selvitys ja asiakasta ohjataan hakemaan kuntoutusta uudelleen vai voiko kuntoutuksen päätöstä jatkaa?
- **Vastaus:** Ammatillisen kuntoutus selvitys on **selvittävä kuntoutus palvelu**, jonka tavoitteena on työelämään siirtyminen, töihin palaaminen ja/tai työssä jatkaminen, soveltuvien ammatin ja/tai tehtävien löytäminen.
- Selvityksen aikana asiakas saa tukea ja ohjausta henkilökohtaisen ammatillisen suunnitelman luomiseen, sen käynnistämiseen ja toteutukseen, verkostojen kartoitusta ja ohjausta mahdollisiin jatkopalveluihin.
- **Jos selvityksen alussa tulee esille**, että asiakkaan tilanne kaipaa muuta lisäselvittelyä, kuten terveydenhuollon kanssa, palvelukuvauksessa on kuvattu alkuselvityksen kohdassa seuraavasti:
- *Alkuselvitykseen sisältyvien tapaamisten toteuttaminen:*
  - arvioi mahdollisten lääketieteellisten lisäselvitysten sekä konsultaatioiden tarve ja ohjaa asiakas tarvittaessa terveydenhuoltoon
  - arvioi tarkoin, onko asiakkaalla tarve jatkaa kuntoutuspolullaan jatkoselvitykseen vai päätetäänkö asiakkaan kuntoutus alkuselvitykseen. Lisätietoja: Kuntoutus palvelun osa, luku Alkuselvityksen päättyessä.

Palveluntuottajan ennakkokysymys

- **Kysymys:** kuinka verkostotyötä on ajateltu toteutettavan alkuselvitysjakson aikana? Jos asiakkaan kanssa aletaan ottamaan yhteyttä verkostoihin alkuselvityksessä niin välttämättä ei saa niin nopealla aikataululla ketään kiinni tai ei ainakaan pystytäkään tapaamisia järjestämään.
  - Verkostotyön käytännöt (asiakas ei aina itse hahmota verkostoaan eikä hänellä ole verkostonsa yhteystietoja)
- **Vastaus:** Palvelukuvauksessa on kuvattu, **miten verkostotyötä toteutetaan alkuselvityksen aikana.** Asiakkaan ammatillisen kuntoutusselvityksen tarkoituksena ja tavoitteena on, että asiakasta ei jätetä yksin ja hänen selvityksen aikana löydetään oikea ja tarkoituksenmukainen yhteistyötaho, jos se edistää asiakkaan ammatillisen suunnitelman etenemistä.
  - Huomio esimerkiksi ennakkoyhteydenotossa, tiedustele asiakkaalta hänen verkostojaan ja pyydä häntä selvittämään yhteistyötaho ennen aloitusjaksoa.
  - Ote palvelukuvauksesta:
    - ”Palvelukuvauksessa on kuvattu kohdassa 3.5 kuntoutukseen sisältyvä verkostotyö ja verkostoneuvottelut ja miten verkostotyötä ja –neuvotteluja toteutetaan. Palvelukuvauksessa ei ole tarkemmin esimerkiksi kuvattu verkostotyön ja neuvottelujen toteutusta työterveyshuollon kanssa”.
- **Kommentti:** Verkostot ovat antaneet palautetta siitä, että kokevat yhteistyön tulevan liian myöhäisessä vaiheessa.

Verkostotyö, palvelukuvauksesta poimittua

- Kohta 3.5 Kuntoutukseen sisältyvä verkostotyö ja verkostoneuvottelut
  - Sisällytä asiakkaan ammatilliseen kuntoutusselvitykseen **aina verkostotyötä**. Verkostotyö on **välttämätöntä** asiakkaan sujuvan kuntoutuspolun ja tarpeellisten tukitoimien varmistamisessa. Tee verkostotyö ja **verkostoneuvottelut aina yhdessä asiakkaan kanssa**. Toteuta verkostotahon kanssa tehtävä verkostotyö kuntoutuspäivän, etäkuntoutuspäivän ja mahdollisen seurantakäynnin tai etäseurantakäynnin aikana. Voit toteuttaa verkostoneuvottelun **puheluna, kuvapuheluna tai kasvokkain palveluntuottajan toimipisteessä**. **Verkostotyön toteutus. Toteuta verkostotyö seuraavasti:**
  - Sovi yhdessä asiakkaan kanssa toteutettavasta verkostotyöstä ja -neuvotteluista.
    - Sovi siitä, mitä asiakaskohtaisia tietoja luovutetaan eri verkostotahojen kanssa tehtävässä verkostotyössä.
  - Valmistelee verkostoneuvottelujen toteutus ja sisältö hyvissä ajoin. Huolehdi myös, että neuvottelujen ajankohta sekä toteutustapa ovat kaikille osallistujille sopivat.
  - Varmista, että verkostotyöhön osallistuvilla on riittävästi tietoa asiakkaan tilanteesta, jotta he voivat tuoda esille oman asiantuntijuutensa osaksi asiakkaan tilannetta.

Verkostotyö, palvelukuvauksesta poimittua

- Kohta 4.2.1 Alkuseelvitys
  - kokoa moniammatillisen tiimin ja asiakkaan yhteiseen käyttöön tietoa asiakkaan ammatillisen suunnitelman valmistelua varten
    - tee verkostotyötä ja järjestä verkostoneuvotteluita asiakkaan kokonaistilanteen selvittämiseksi esimerkiksi terveydenhuollon, työterveyshuollon, opiskeluhuollon ja opiskeluterveydenhuollon kanssa.
  - Toteuta aina ennen alkuseelvityksen päättämistä tarpeellinen verkostotyö. Käy verkostoneuvottelut tarvittavien toimijoiden kanssa asiakkaan tarvitsemien tukitoimien käynnistämisen varmistamiseksi. Kirjaa kuntoutuksen lopettamisen syy sekä asiakkaan mahdollinen jatko-ohjaus asiakkaan kuntoutuspalauteeseen. Lähetä kuntoutuspalaute asiakkaalle ja Kelaan.

Majoituksen järjestämiseen tulleita kysymyksiä

- **Kysymys:** Milloin majoitus on tarpeen järjestää?
- **Vastaus:** Asiakkaan majoitus edellyttää aina perusteltua syytä esim. pitkää välimatkaa tai liikkumisen vaikeutta.
- **Kysymys:** Jos majoituksen tarve tulee esille vasta myöhemmin?
- **Vastaus:** Ammatillisen kuntoutusselvityksen päätös on teknisesti mahdollista antaa vain 4 tai 11 vuorokaudelle. Jos asiakkaan päätöstä joudutaan tarkistamaan toiselle palveluntuottajalle kesken kuntoutuksen majoitustarpeen vuoksi, päätös tehdään 4 tai 11 vuorokaudelle ja päätökseen kirjataan erillinen tieto kuntoutuksessa jäljellä olevista vuorokausista. Jos majoitustarve ilmenee välittömästi kuntoutuksen alettua, myönnetään asiakkaalle kokonaan uusi kuntoutuspäätös uudelle palveluntuottajalle eli täydet 4 tai 11 vuorokautta. Jos palveluntuottajalla on majoitusmahdollisuus, ei päätöstä tarkisteta vaan palveluntuottaja sopii asiasta Kelan kanssa

Muutama asia tiedoksi

- Ammatillinen kuntoutus selvitys on pääasiallisesti tai asiakkaan tarpeen mukaan kokonaan yksilökuntoutuksena.
- **Asiakas voi osallistua tarvittaessa ryhmätoimintaan**, jos sitä on kuntoutuksen aikana käytännössä mahdollista järjestää, **eikä se ole este asiakkaan yksilöllisen ammatillisen suunnitelman edistymiselle**
  - kokee mahdollisen ryhmätoiminnan mielekkäänä, soveltuvan itselleen ja edistävän kuntoutumista
  - saa mahdollisuuden tietojen ja hyvien oppimiskokemusten vaihtoon ryhmässä, **jonka jäsenillä on samankaltainen ammatillisen kuntoutumisen tarve ja tavoite tai elämäntilanne**
  - Asiakkaan kuntoutusohjelmassa voi olla **enintään puolet** ryhmämuotoisena toteutettavaa kuntoutusta, jos se soveltuu asiakkaalle ja on hänelle tarkoituksenmukaista.
  - Asiakkaan kuntoutuspäivän kesto on 5 tuntia. Tästä ajasta **ammattihenkilön ohjaamaa kuntoutusta on 4 tuntia/kuntoutuspäivä**.
- **Kuntoutuksen käynnistäminen:** Asiakkaan yksilökuntoutus tulee käynnistyä 5 viikon kuluessa kuntoutuspäätöksestä.
- **Asiakaspalautteissa** on tullut esille, että asiakkaalle puhutaan/kerrotaan/kuvataan, että Akse on ns. yksilö- ja ryhmämuotoinen kuntoutuspalvelu. Asiakas osallistetaan ryhmätoimintaa, vaikka Akse on pääasiallisesti yksilökuntoutusta ja asiakkaan kokonaistilanne ei mahdollista ryhmätoimintaan osallistumista.

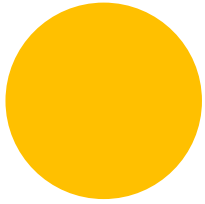

Kela|Fpa®

Muistathan palvelutuottajana, että vastuullasi on

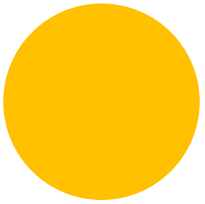
- Noudattaa palvelukuvausta sopimuksessa sovituin ehdoin
  - Varmistaa riittävä ja osaava henkilöstö koko asiakkaan kuntoutusprosessin ajaksi
  - Perehdyttää työntekijät ja alihankkijat toimimaan palvelukuvauksen edellyttämällä tavalla
  - Laatia kuntoutuspalautteet palvelukuvauksen edellyttämässä aikataulussa
- Jos kuntoutuspalautetta ei saada ajoissa, se viivästyttää Kelan ratkaisuprosessia ja asiakkaan päätöstä kuntoutuksesta.

Palveluihin liittyvät sähköpostilaatikat

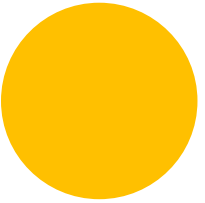
kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi

- palveluntuottajien yhteydenotot koskien kuntoutuksen palvelukuvauksia ja niiden tulkintoja

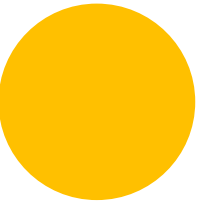
kuntoutuspalvelut_muutokset@kela.fi

- sisäiset ja ulkoiset yhteydenotot
- asiakaspaikkojen lisääminen ja kurssiperuutukset

tulos@kela.fi

- kuntoutuksen hyödyt ja tuloksellisuuden raportointi

kuntoutus_tulkkkaus@kela.fi

- kuntoutuksen tulkkaukseen liittyvät kysymykset

Loma-ajan ohjeistus

- Kuntoutus toteutetaan palvelukuvauksen mukaisesti lomakausista huolimatta.
- [Ohjeita kuntoutuksen palveluntuottajille – Yhteistyökumppanit | Yhteistyökumppanit | Kela](#)

Seuraava tapaaminen

- Seuraava tapaaminen syksyllä xx.xx.23
- **Aiheet/teemat 31.8. 2023 osoitteeseen leena.penttinen@kela.fi**

Kiitos mielenkiinnosta!
Lämmintä ja rentouttavaa kesää teille kaikille!

Kela|Fpa